

राज्यातील विविध पोलीस घटकांच्या
आस्थापनेवर साफ-सफाईच्या कामाकरीता
संबंधित घटक प्रमुखांकडून तात्पुरत्या
स्वरूपात रोजंदारीवर नेमणुका करण्यात
आलेल्या अंशकालीन सफाई कामगारांचे
वेतन (मानधन) निश्चित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: पीएए-०३१२/प्र.क्र.८६/पोल-५अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : ०७ मार्च, २०१८

वाचा :-

- १) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: वेपुर-१२०९/प्र.क्र.२०/सेवा-९, दि.२७/०२/२००९
- २) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन अधिसूचना क्रमांक: किवेअ-४२०१०/
प्र.क्र.१३०९/कामगार-७, दि.२८/०९/२०१०
- ३) पोलीस महासंचालक यांचे पत्र क्रमांक: पोमसं/३०/३३/अं.स.का.-पो.अ.ठाणे ग्रा./
२२५/२०११, दि.१२/१०/२०१७

प्रस्तावना :-

राज्यातील विविध पोलीस घटकांच्या आस्थापनेवर साफसफाईच्या कामाकरीता
अंशकालीन सफाई कामगारांच्या तात्पुरत्या स्वरूपात रोजंदारीवर संबंधित घटक प्रमुखांकडून
नेमणुका करण्यात आलेल्या आहेत. ६ व्या वेतन आयोगाच्या राज्य वेतन सुधारणा समिती-२००८
च्या शिफारशीनुसार व शासन निर्णय वित्त विभाग क्र.वेपुर-१२०९/प्र.क्र.२०/सेवा-९,
दि.२७/२/२००९ अन्वये अंशकालीन कर्मचाऱ्यांचे त्यावेळी असलेले नियत/एकत्रित दरमहा वेतन
दुप्पट करण्यात येऊन ते कमाल रु.१२००/- इतके करण्यात आलेले आहे.

महाराष्ट्र शासनाच्या उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या दि.२८/९/२०१० च्या
अधिसूचनेनुसार किमान वेतन अधिनिमय, १९४८ प्रमाणे सफाईगार किंवा मेहतर कामगारांच्या
वेतनाचे दर पुर्ननिर्धारित करण्यात आले आहेत. या अनुषंगाने पोलीस विभागातील औरंगाबाद
आयुक्तालयाच्या कार्यालयातील अंशकालीन सफाई कामगारांनी उद्योग, ऊर्जा व कामगार
विभागाच्या दि.२८/९/२०१० च्या अधिसूचनेनुसार वेतन मिळावे म्हणून मा.महाराष्ट्र प्रशासकीय
न्यायाधिकरण, औरंगाबाद खंडपीठ येथे मूळ अर्ज दाखल केले होते. सदर मुळ अर्ज मान्य
करण्यात येऊन या कामगारांना शासनाच्या दि.२८/९/२०१० च्या अधिसूचनेप्रमाणे वेतन (मानधन)

देण्यात यावेत असा निर्णय मा.न्यायाधिकरणाने दिला होता. सदरहू मूळ अर्जाप्रमाणेच पोलीस अधीक्षक, औरंगाबाद, जालना, बीड, नांदेड, परभणी, हिंगोली, लातूर इत्यादी कार्यालयातील अंशकालीन कर्मचाऱ्यांकडून सुध्दा वरीलप्रमाणे वेतन (मानधन) देण्याबाबत विविध मूळ अर्ज दाखल झाले होते. त्यानुसार या मूळ अर्जावर वेळोवेळी मा.न्यायाधिकरणाने आदेश देऊन सदरहू अंशकालीन कामगारांना उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या दि.२८/९/२०१० च्या अधिसूचनेनुसार वेतन (मानधन) देण्याचे आदेश दिले आहेत.

मा.न्यायाधिकरणाने याबाबत वेळोवेळी दिलेल्या मूळ अर्जावरील दिलेल्या आदेशांच्या अनुषंगाने पोलीस विभागातील अंशकालीन सफाई कामगारांना उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या दि.२८/९/२०१० च्या अधिसूचनेनुसार वेतन (मानधन) देण्याचा प्रस्ताव वित्त विभागाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात आला होता. सदरहू प्रस्तावाच्या अनुषंगाने वित्त विभागाने असे अभिप्राय दिले होते की, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाकडील किमान वेतन कायद्यातील तरतुदी या सदर कायद्याच्या अनुसूचित नमुद केलेल्या ऊद्योगांकरीता लागू आहेत. त्यामुळे या कायद्यातील तरतुदी राज्य शासनामधील अंशकालीन कर्मचाऱ्यांना लागू नाहीत. सद्यस्थितीत राज्य वेतन सुधारणा समिती-२००८ ने केलेल्या शिफारशीनुसार नियत/एकत्रिकृत वेतनावर असलेल्या अंशकालीन कर्मचाऱ्यांच्या वेतन दरात सुधारणा करण्याचा शासन निर्णय दि.६/९/२०१० रोजी निर्गमित करण्यात आला आहे. यातील तरतुदीनुसार नियत/एकत्रिकृत वेतनावर असलेल्या अंशकालीन कर्मचाऱ्यांचे वेतन सद्या असलेल्या वेतनाच्या दुप्पट करण्यात आले आहे. ही वाढीव रक्कम किमान वेतन रु.६००/- ते रु.१२००/- च्या मर्यादेत राहिल. रुपये १२००/- पेक्षा जास्त नियत/एकत्रिकृत वेतन घेत असलेल्या अंशकालीन कर्मचाऱ्यांच्या वेतनात कोणताही बदल होणार नाही अशी तरतुदी या शासन निर्णयात केलेली आहे. तथापि, विविध विभागांकडून अंशकालीन कर्मचाऱ्यांना राज्य वेतन सुधारणा समिती-२००८ च्या शिफारशी ऐवजी उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाप्रमाणे किमान वेतन लागू करण्यासाठीचे विनंती अर्ज प्राप्त झाले असून या प्रस्तावावर कार्यवाही चालू आहे असेही वित्त विभागाने स्पष्ट केले होते.

वित्त विभागाचे वरील अभिप्राय विचारात घेऊन प्रस्तुत प्रकरणी मा.न्यायाधिकरणाच्या आदेशाची अंमलबजावणी वित्त विभागाच्या सहमतीशिवाय करता येत नसल्याने, याबाबतच्या मा.न्यायाधिकरणाच्या विविध आदेशांविरुद्ध रिट याचिकाद्वारे मा.उच्च न्यायालयात आव्हान देण्याबाबत योग्य ती कार्यवाही करण्याच्या सूचना सर्व संबंधित घटक प्रमुखांना देण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार पोलीस आयुक्त, औरंगाबाद कार्यालयाकडून मा.उच्च न्यायालय, औरंगाबाद खंडपीठ येथे रिट याचिका क्र.१४८५/२०१८ व क्र.१४९७/२०१८ दाखल करण्यात आल्या आहेत. तसेच इतर घटक कार्यालयाकडून रिट याचिका दाखल करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

दरम्यान मा.महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, औरंगाबाद खंडपीठ येथील दाखल मूळ अर्ज क्र.१६६/२०१६ (श्री.गौतम प्रल्हाद पडघणे विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर) वर देण्यात आलेल्या आदेशाची अंमलबजावणी न केल्याच्या कारणास्तव मूळ अर्जदार श्री.पडघणे यांनी मा.महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, औरंगाबाद खंडपीठ येथे अवमान याचिका क्र.६/२०१८ दाखल केली आहे.

उपरोक्त पार्श्वभूमीवर सदरहू प्रस्ताव वित्त विभागाकडे फेर सादर केला असता, या विभागाच्या अधिपत्याखालील पोलीस विभागातील एकूण १६८४ अंशकालीन कर्मचाऱ्यांपैकी किती कर्मचारी दररोज ४ तास, २ तास किंवा १ तास यापैकी किती काम करतात व त्यानुसार त्यांना ऊद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या दि.२८/९/२०१० च्या अधिसूचनेप्रमाणे तासिका तत्वावर दर व कामाचे तास याप्रमाणे किती वेतन देय होते याबाबत परिगणनना करुन, मा.उच्च न्यायालयात दाखल करण्यात आलेल्या याबाबतच्या रिट याचिकांच्या अर्जावरील निर्णयाच्या अधिनराहून अंशकालीन कर्मचाऱ्यांचे वेतन निश्चित करण्यास वित्त विभागाने सहमती दिली आहे. वित्त विभागाने दिलेल्या सदरहू सहमतीनुसार पोलीस विभागातील १६८४ अंशकालीन कामगारांचे वेतन (मानधन) निश्चित करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधिन होता.

शासन निर्णय :-

राज्यातील विविध पोलीस घटकांच्या आस्थापनेवर साफसफाईच्या कामाकरीता संबंधित घटक प्रमुखांकडून तात्पुरत्या स्वरूपात रोजंदारीवर नेमणुका करण्यात आलेल्या १६८४ अंशकालीन सफाई कामगारांना सद्या ६ व्या वेतन आयोगाच्या राज्य वेतन सुधारणा समिती-२००८ च्या शिफारशीनुसार व शासन निर्णय वित्त विभाग क्र.वेपुर-१२०९/प्र.क्र.२०/सेवा-९, दि.२७/२/२००९ नुसार नियत/एकत्रित दरमहा वेतन (मानधनात) अदा करण्यात येत आहे. याबाबत मा.महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण औरंगाबाद खंडपीठ यांनी वेळोवेळी दिलेल्या आदेशाच्या व त्यावरील वित्त विभागाने दिलेल्या सहमतीनुसार, ऊद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या दि.२८/९/२०१० च्या अधिसूचनेच्या धर्तीवर, पोलीस विभागातील १६८४ अंशकालीन सफाई कामगारांच्या वेतनाचे (मानधनाचे) दर पुढीलप्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहेत :-

कामगारांची वर्गवारी	मूळ वेतन दर दरमहा रुपये		
	परिमंडळ-१	परिमंडळ-२	परिमंडळ-३
पूर्णवेळ सफाईगार किंवा मेहतर, घंटागाडी कामगार व तत्सम कामगार	४६००	४४५०	४३००
दररोज ४ तास काम करणारे अंशकालीन सफाईगार किंवा मेहतर	पुर्णकालिक सफाईगारांसाठी किंवा मेहतरांसाठी निश्चित केलेल्या एकूण वित्तलब्धीच्या (मूळ वेतन व विशेष भत्त्याच्या) ६० टक्के		

कामगारांची वर्गवारी	मूळ वेतन दर दरमहा रुपये		
	परिमंडळ-१	परिमंडळ-२	परिमंडळ-३
दररोज ३ तास काम करणारे अंशकालीन सफाईगार किंवा मेहतर	पुर्णकालिक सफाईगारांसाठी किंवा मेहतरांसाठी निश्चित केलेल्या एकूण वित्तलब्धीच्या (मूळ वेतन व विशेष भत्त्याच्या) ४५ टक्के		
दररोज २ तास काम करणारे अंशकालीन सफाईगार किंवा मेहतर	पुर्णकालिक सफाईगारांसाठी किंवा मेहतरांसाठी निश्चित केलेल्या एकूण वित्तलब्धीच्या (मूळ वेतन व विशेष भत्त्याच्या) ३० टक्के		
दररोज १ तास काम करणारे अंशकालीन सफाईगार किंवा मेहतर	पुर्णकालिक सफाईगारांसाठी किंवा मेहतरांसाठी निश्चित केलेल्या एकूण वित्तलब्धीच्या (मूळ वेतन व विशेष भत्त्याच्या) १५ टक्के		

परिमंडळ निश्चितीबाबत तसेच इतर अटी ऊद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या दि.२८/९/२०१० च्या अधिसूचनेनुसार लागू राहतील.

वरील प्रमाणे करण्यात आलेले वेतन (मानधन) निश्चितीचे दर हे या विषयावर मा.उच्च न्यायालय, औरंगाबाद येथे दाखल करण्यात आलेल्या रिट याचिका क्र.१४८५/२०१८ व १४९७/२०१८ तसेच इतर घटक कार्यालयाकडून दाखल करण्यात येत असलेल्या रिट याचिकांच्या निर्णयाच्या अधिन राहतील.

हे आदेश वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.४१/सेवा-९, दि.२९/१/२०१८ अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहेत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०३०७१५३६२४७१२९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(व्यं. मा. भट)

उप सचिव, गृह विभाग

प्रत,

१. महासंचालक व पोलीस महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२. अपर पोलीस महासंचालक, प्रशिक्षण व खास पथके, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/ ना.ह.सं., मुंबई/लोहमार्ग, मुंबई/ रा.रा.पो.बल मुंबई/ वाहतुक, मुंबई
३. अपर पोलीस महासंचालक, गु.अ.वि. महाराष्ट्र राज्य, पुणे

४. अपर पोलीस महासंचालक व संचालक, पोलीस बिनतारी संदेश, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
५. संचालक, महाराष्ट्र पोलीस अकादमी, नाशिक
६. अपर पोलीस महासंचालक, नक्षलवाद विरोधी अभियान, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
७. विशेष पोलीस महानिरीक्षक, फोर्स वन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
८. सर्व परिक्षेत्रिय विशेष पोलीस महानिरीक्षक, /मोटर परिवहन, म.रा., पुणे/रा.रा.पो.बल, पुणे/नागपूर
९. सर्व पोलीस आयुक्त, (लोहमार्ग सह)
१०. संचालक, महाराष्ट्र गुप्तवार्ता प्रबोधिनी, वडाची वाडी, पुणे
११. पोलीस उप महानिरीक्षक, गडचिरोली परिक्षेत्र, गडचिरोली
१२. सर्व पोलीस अधीक्षक, (जिल्हा/लोहमार्ग/बिनतारी संदेश/मोटर परिवहन, ए.सी.बी., गु.अ.वि. सह)
१३. सर्व समादेशक, राज्य राखीव पोलीस बल गट क्र.१ ते १६
१४. सर्व प्राचार्य, पोलीस प्रशिक्षण विद्यालये
१५. उपसंचालक, गुन्हे अन्वेषण प्रकटीकरण शाळा, नाशिक
१६. प्राचार्य, अपारंपारिक अभियान प्रशिक्षण केंद्र, नागपूर
१७. वित्त विभाग (सेवा-९), मंत्रालय, मुंबई
१८. निवडनस्ती (पोल-५अ).